

Apskates objekti velomaršrutā „Daugavas loku līkloči”

Sagatavots pēc [Daugavpils novada tūrisma informācijas centra](#) materiāliem

Apskates objekti Daugavas labā krasta maršrutā	1
1. Naujenes novadpētniecības muzejs	1
2. Juzefovas (Juzepovas) parks	1
3. Marijas taka	2
4. Juzefovas (Jezupovas) Sv.Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca	2
5. Vecpils pilskalns un Dinaburgas pilsdrupas	2
6. Vecpils kapsētas piemiņas vieta	2
7. Vasargelišķu skatu tornis	2
8. Markovas pilskalns	2
9. Markovas izziņu taka	2
10. Slutišķu viduslaiku kapsēta un apmetne	2
11. Slutišķu etnogrāfiskā vecticībnieku sādža	2
12. Spruktu Sv. Antona Romas katoļu baznīca	3
Apskates objekti Daugavas kreisā krasta maršrutā	3
13. Tabores muiža	3
14. Elernes Romas katoļu baznīca	3
15. Sīķeles luterāņu baznīca	3
16. Jaunbornes krucifikss	3
17. Jaunbornes Romas katoļu baznīca	3
18. Lielbornes muiža	3
19. Kārļa Griguļa piemiņas akmens	3
20. Salienas arkveida akmens tilts	3
21. Salienas (Poguļankas) dižakmens	4
22. Salienas (Tartaku) pareizticīgo baznīca	4
23. Červonkas (Vecsalienas) muižas pils un muižas parks	4

Apskates objekti Daugavas labā krasta maršrutā

1. Naujenes novadpētniecības muzejs

Muzeja ekspozīcija atspoguļo Naujenes pagasta kultūrvēsturisko mantojumu: Dinaburgas pils senlietas, materiālus par baznīcām un senkapjiem, pilskalnu maketiem. Par novada etnogrāfisko mantojumu stāsta lauku sētas dzīvojamā istaba un amatniecības piederumi, bet par dabu – diorāma „Zemūdens pasaule”. Muzejā atvērta izstāde „Daugavas loki”. Muzejs ir vienīgais Latvijā un Eiropā, kurā ierīkota tēlnieces Valentīnas Zeiles Mākslas galerija un aplūkojami viņas oriģināldarbi. Muzeja etnogrāfiskajā brīvdabas nodaļa - "Slutišķu vecticībnieku māja" atrodas Slutišķu vecticībnieku sādžā.

2. Juzefovas (Juzepovas) parks

Parka sākotnējais nosaukums bija "Hofzumberg", kas tulkojumā no vācu valodas nozīmē – māja uz kalna. 18. gs. beigās parku pārdēvēja par Jezupovas parku. Kādreiz Jezupovas parkā atradās muiža (1900). Parkā atrasta Latvijā vienīgā vīngliemežu

dzimtas suga - Isignomostoma isognomostoma (Schröter). No Jezupovas parka iztek avots, kura ūdenim piemītot dziednieciskas īpašības. Parka dienvidaustrumu stūrī atrodas 82 cm garš, 46 cm plats un 10 cm augsts pelēkas krāsas laukakmens, kura plakanajā virsmā iekalts krusts. Pēc muižas pēdējā grāfa Bogdana Šahno ģimenes aukles stāstījuma, ar krustakmeni saistīti traģiski notikumi, kas risinājušies 1922. gadā. Divi jaunieši – muižas kalpone un stalla puisis gatavojās kāzām, bet kalponi bija iekārojis vecais grāfs un precības nav atļāvis. Kalpone uzvilksī līgavas kleitu un izmetusies pa logu, tā padarot sev galu. Līgavainis nav spējis pārdzīvot iecerētās nāvi un parkā pakāries. Muižas ļaudis tajā vietā novietojuši akmeni un iekaluši tur krustu.

3. Marijas taka

Taka izveidota Juzefovas (Jezupovas) muižas parkā. Tā ir pastaigu vieta, kur cilvēks var ieklausīties dabas skaņās, izjust gadalaiku ritumu un priecāties par krāsu harmoniju.

4. Juzefovas (Jezupovas) Sv.Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca

Dievnamu sāka būvēt 1934. gada un pabeidza 1961. gada. Pēc uzcelšanas to draudzei atņēma un ierīkoja klubu. 1989. gadā baznīcu atgriezta draudzei.

5. Vecpils pilskalns un Dinaburgas pilsdrupas

Pilskalns izvietojies pašā Daugavas krastā. Apdzīvots jau 8.-13. gs. To uzskata par Daugavpils dibināšanas vietu. Pilskalnā redzamas 1275. gadā celtās Livonijas ordeņa Dinaburgas pils pamatu drupas un miniatūrs pils makets (1997). Līdzās pilskalnam ierīkota atpūtas vieta – Bruņinieku laukums.

6. Vecpils kapsētas piemiņas vieta

Aplūkojami trīs balti krusti un Vecpils kapsētas piemiņas zīme. Kapsēta tika iznīcināta 1986.gadā, gatavojoties Daugavpils HES celtniecībai.

7. Vasargelišķu skatu tornis

Uzkāpjot 24m augstajā skatu tornī, no putna lidojuma var aplūkot ainavas un gleznainos Daugavas lokus. Pa kreisi visā krāšņumā redzams Rozališķu loks. Savukārt pa labi paveras skats, kas attēlots uz 10 latu naudas zīmes. Ņemiet „desmitnieku” un brauciet salīdzināt!

8. Markovas pilskalns

Viens no mazākajiem latgaļu pilskalniem, valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis. Pilskalns ierīkots grants paugurā, no kura paveras brīnišķīgs skats uz Slutišķu etnogrāfisko sādžu un dabas parku „Daugavas loki”.

9. Markovas izziņu taka

Markovas pilskalna apkārtnē ierīkota nepilnus 2 km garā Markovas izziņas taka, kas aptver 42 m augsto Slutišķu krauju. Takā ir vairāki apskates objekti: Markovas kapsēta, Markovas pilskalns, projektētās Daugavpils HES ūdenskrātuves līmeņa atzīme, Putānu strauts, Putānu strauta akmens, Lazdukalns. Te sastopamas vairākas aizsargājumu augu sugas: meža vizbuli, atvašu saulrieteņi u.c.

10. Slutišķu viduslaiku kapsēta un apmetne

Slutišķu sādžas malā redzama piemiņas zīme, kas apliecina, te ka atradusies Slutišķu viduslaiku kapsēta (15.-17.gs.). Arheoloģisko izrakumu laikā te atrastas 175 apbedījumu vietas.

11. Slutišķu etnogrāfiskā vecticībnieku sādža

Slutišķu sādža atrodas Daugavas novadā Naujenes pagasta teritorijā Daugavas labā krasta terasē Markovas pilskalna pakājē. Vēstures avotos Slutišķi kā ciems minēti jau 1785. gadā. Slutišķu sādžā vērojamas zemnieku mājokļu celšanas tradīcijas. Visu celtnu pamatā ir taisnstūra guļbūves ēkas, kas nosegtas ar divslīpju vai četrslīpju jumtu. Māju apdare un dekori radniecīgi tuvāko kaimiņu – slāvu tautu celtniecības tradīcijām un izpaužas fasādēs, grezni apdarinātos logos, rotātās durvīs un zeltiņos. Rotājumu izvēlē ir darbojusies namdaru bagātīgā fantāzija. Grezni veidotas logu

apmales un karnīzes, kuras gandrīz nevienā celtnē neatkārtojas, jo namdari, darinot logu rotājumus, vienmēr domāja par ēku individualitāti. Te aplūkojama Naujenes novadpētniecības muzeja etnogrāfiskā brīvdabas nodaļa - "Slutišķu vecticībnieku māja".

12. Spruktu Sv. Antona Romas katoļu baznīca

Baznīca uzbūvēta par draudzes un arhibīskapa līdzekļiem 1933. – 1938.g. Baznīca ir trīsjomu celtnē: 28 m gara, 16 m plata, 12 m augsta ar diviem torņiem.

Apskates objekti Daugavas kreisā krasta maršrutā

13. Tabores muiža

Muižas ēka celta 1875. gadā un piederēja baronu fon Engelhartu dzimtai. Pašreiz ēkā atrodas skola.

14. Elernes Romas katoļu baznīca

Elernes baznīcas mūra ēku 1650. gadā uzbūvēja Heinrihs Tinens. Līdz 1761. gadam tā kalpoja luterāņu draudzes vajadzībām. Vēlāk luterāņi šo dievnamu samainīja pret katoļiem piederošo Sīķeles baznīcu. Dievnama arhitektūra gan apjomos, gan detaļās sasauca ar citām šajā laikā Kurzemes hercogistes teritorijā celtajām baznīcām.

15. Sīķeles luterāņu baznīca

Atrodas Vecsalienas pagastā priežu meža vidū netālu no Daugavas kreisā krasta. Jau sirmā senatnē te bijusi koka baznīciņa, ko kāds latviešu dzimtcilvēks ar plostu atvedis no Krievzemes. Baznīca vairākkārt degusi, bet arvien atjaunota. Sākumā tā piederējusi katoļu draudzei, bet 18. gs. otrajā pusē katoļi to atdeva luterāņiem, vietā saņemot Elernes dievnamu. Celta 1819. gadā. Līdzās baznīcai atrodas Muravku vecie luterāņu kapi, kuros ir seni pieminekļi.

16. Jaunbornes krucifikss

Krucifikss uzcelts uz laukakmens. Tā nišā - Jaunavas Marijas pastāvīgā palīga glezna. Uz gleznas rāmja uzraksts poļu valodā – lūgums Dievmātei, lai tā dotu veselību. Uzraksts datēts ar 1907.g.15.oktobri. Uz misiņa plāksnes uzraksts – „Tavā patvērumā”. Nostāsts vēstī, ka krucifiksu uzbūvējis kāds zemnieks, kam 1907.g. gaiša dienas laikā pie akmens izdevies noslēpties no ļaundariem, kas gribējuši viņu nogalināt. Otrs nostāsts vēstī, ka krucifiksu uzbūvējusi Jaunbornes muižniece Sivicka vīra piemiņai, kas bez vēsts pazudis poļu sacelšanās laikā.

17. Jaunbornes Romas katoļu baznīca

Baltā mūra baznīca uzcelta 1859. gadā par poļu muižnieka Juliusa Sivicka līdzekļiem. 1890. gadā pārbūvēta, 1921. gadā atjaunota. Ap baznīcu izkārtosies lauku kapsēta, kurā centrālo vietu ieņem Sivicku dzimtas apbedījumi.

18. Lielbornes muiža

Muiža ir baronu Freitāgu fon Loningtonu kādreizējais īpašums (19.gs. pirmā pusē; 19. un 20. gs. mijā pārbūvēta). Saglabājusies muiža un saimniecības ēkas. Muižas ēkas apdarē vērojamas interesantas koka detaļas. Taču muižas nams stipri nolaists un netiek apsaimniekots. Muižas pagalmā – Daugavpils rajonā zināmā dziļākā aka (35 m). Netālu no muižas ceļa kreisajā pusē – kādreizējo ūdensdzirnavu vieta.

19. Kārļa Griguļa piemiņas akmens

Pazīstamais ornitologs un bērnu rakstnieks K. Grigulis (1884 – 1972) dzimis Salienas pagasta „Stumpuros”, kur pagājusi viņa bērnība. Piemiņas akmens uzstādīts 1994.gadā un tajā iekalts gudrības simbols – pūce.

20. Salienas arkveida akmens tilts

Tilts pāri Poguļankas (Salienas) upītei būvēts 19. gs beigās no šķeltiem un

apstrādātiem laukakmeņiem. Arkas augstums ir 5,2 m, garums 5,5 m, platums 4,6 m. Tilts ir vietējas nozīmes arhitektūras un inženierbūves piemineklis.

21. Salienas (Poguļankas) dižakmens

Valsts nozīmes dabas piemineklis. Daugavpils rajonā otrs lielākais dižakmens pēc Nīcgales Lielā akmens. Garums 5,0 m, platums 3,4 m, augstums 2,7 m, apkārtmērs 12,5 m.

22. Salienas (Tartaku) pareizticīgo baznīca

Baznīca celta 1894. gadā no šķeltiem laukakmeņiem ar sarkanu ķieģeļu apdari. Zemi dievnama celtniecībai pareizticīgo draudzei ziedoja muižnieki fon Nīmani, bet līdzekļus – Pēterburgas lieltirgotājs A. Gruzdevs.

23. Červonkas (Vecsalienas) muižas pils un muižas parks

Tā ir viena no nedaudzajām Augšzemes muižām (1870), kurai saglabājies dižciltīgais veidols, autentiska logu vitrāža (19.gs.) un lielā zāle ar grezniem griestiem. Ēka celta neogotikas stilā un to sedz stāvs divslīpju jumts. Tās fasādes apdarē ir daudz sarežģītu un izteismīgu detaļu. Pili krāšņāku dara daudzās izbūves, jumtiņi, logailas, arkas, tornis un tornīši. Labi saglabājies arī muižas saimniecības ēku komplekss – divas kūtis, klēts un kalpu māja. Muiža piederēja fon Hānu dzimtai. Pils priekšā - plašs zāliens, bet līdzās - brīva plānojuma parks 3 ha platībā ar 14 eksotiskām koku sugām.